

ממשיכים להתחבר... לתלמידינו

(מסרים חינוכיים שראויים לעיון מחודש בעקבות ההינתקות)

א. רקע

1. בבואנו למקד את תוכני החינוך הזקוקים לבירור וליבון עקב גירוש תושבי גוש קטיף וצפון השומרון, ראוי להבחין בין שלוש קבוצות שונות של בני נוער. הקבוצה הראשונה מורכבת מהנוער המקורי של היישובים, אשר גורש מהבית שבו גדל כל ימי חייו. הקבוצה השנייה מורכבת מאלפי בני נוער שהיו פעילים ומעורבים במאבק. הקבוצה השלישית מורכבת מאלפים שהנושא היה רחוק מהם, ושהקיץ שלהם היה דומה לקיץ רגיל (ים, קניון וכו'). הצרכים החינוכיים של הקבוצה הראשונה מצריכים דיון נפרד. במאמר זה נתמקד בעיקר בתהליכים החינוכיים הקשורים לאלפי בני הנוער מרחבי הארץ, שהיו פעילים ומעורבים במערכה. כן ניגע בקצרה בקבוצה השלישית, אשר היו יחסית מנותקים.
2. מספרים: 3,427 ילדים ובני נוער בגילאי 5-18 גורשו מביתם. למספר זה צריך להוסיף עוד מאות רבות של ילדים מתחת לגיל חמש, אשר בוודאי הושפעו רבות מהגירוש מביתם. כן צריך להתייחס למאות רבות של רווקים ורווקות בגילאי 18-25.
3. קרוב לששת אלפים בני נוער וצעירים (בגילאי 15-25) נוספים היו בגוש קטיף ובצפון השומרון בעת הגירוש¹. עוד כאלפיים היו שם בשבועות שקדמו לגירוש, אך יצאו לפני כן.
4. רובם חווים מערבולת ערכית, המלווה בסערת רגשות עזה. חוויותיו של כל אחד נחלקות עם חבריו ויוצרים מעגלים רחבים של הזדהות. במקביל, אלפים נוספים פעלו במגוון צורות. לצדם, יש גם רבים שצפו במראות בטלוויזיה ושותפים לתחושות ולשאלות.

ב. ראשית שנה

מציאות זו צריכה להילקח בחשבון בראשית שנה"ל. יש לתת מקום לצער ולאבל, ולא לרוץ מייד לחלק "תשובות" בדבר דרכינו ויחסינו למדינה, לצבא, וכו'. צריך זמן לעכל. להקשיב ולהתבונן. אישית, לא רק שאיני בשל עדיין לתשובות מסודרות ומנומקות, אלא שעדיין קשה לנסח בבהירות אפילו את השאלות. הכול יגיע, אך תנו זמן. "לכל זמן יָעַת לְכָל חֶפֶץ תַּחַת הַשָּׁמַיִם... יַעַת לְבָכּוֹת וְיַעַת לְשִׂחֹק, יַעַת סְפֹד וְיַעַת רְקוּד".

גישה זו מחייבת **אמון**. אמון בילדינו ובחוסנם הרוחני. אמון כן, שצריך גם לשדר לצעירינו. אמון שיצאו מתוך השבר עם הראש למעלה. אמון המאפשר לנו לא להיכנס להיסטריה או חרדה מכל אמירה או הצהרה. לשמוע ולהקשיב, ויחדיו להתמודד בקצב מתאים.

1. המספר אינו כולל נוער של הגוש, משפחות שבי"חים וילדיהם.

ג. התהליך החינוכי במשך השנה

במשך השנה **כולה** עלינו לברר מחדש שאלות יסוד בדרכנו הציונית דתית. רוב השאלות הצריכות להיבחן מחדש ברורות, ותופענה רק כנספח קצר. בשורות הבאות ברצוני למקד מספר מסרי רוח כלליים, שעלינו לברר יחד עם צעירינו במשך השנה הקרובה.

1. מי בז ליום קטנות: צעירים רבים פעלו במשך שבועות וחודשים בעשייה למען מטרות גדולות. חלקם חיו שבועות בתנאים לא תנאים, תוך פעילות אינטנסיבית סביב השעון. הכול תוך תחושה עמוקה שהם שותפים ממשיים במערכה גורלית. תחושות "גדולות" אלו יוצרות רף של חיים במתח גבוה. ממצב זה קשה לחזור לחיי שגרה, ולעיסוק בפרטים קטנים ויומיומיים. תפקידנו במצב זה - כפול. מחד, לסייע בהבנה שבימים כתיקונם, בנייה של אידיאלים גדולים נעשית בעזרת עשייה יומיומית אפורה. מאידך, עלינו להמשיך ולטפח יחד אתם, שאיפות גדולות. המון אנרגיות חיוביות התגלו, ואוי לנו אם נשכנע את ילדינו לוותר עליהן ולהיהפך לאנשים בעלי שאיפות קטנות. האתגר המורכב, המצריך ליבון חינוכי מתמשך, הוא להמשיך לדגול בשאיפות גדולות, תוך נכונות לעמול למענם בעזרת תהליכים ארוכי טווח אפורים.

2. חושך ואור משמשים בערבוביה: רבים מהמבוגרים גדלו תוך מודעות גדולה לערכה של המדינה ותוך יכולת להעריך את הזכות לחיות בארץ. למבוגרים רבים הורים שחוו על בשרם את אימי הגלות. הם בעצמם זכו לראות עין בעין בחזרתנו לירושלים השלמה ולכותל, בגלי עלייה רחבים ועוד. תהליכים חיוביים אלו, מלאי האור, נותנים פרספקטיבה לבחינת קושי דורנו. ברם, בני הנוער של היום נולדו לתוך הסכמי אוסלו ומלחמת טרור עקובה מדם. מאז צעירותם הם חשים כישלון אחר כישלון במערכה הלאומית למען המשך חיזוק יהדותה של המדינה ומפעל ההתיישבות. זאת ועוד, המבוגרים, אשר מודעים לאורות הרבים הקיימים במציאות, מבטאים במשך חודשים ארוכים רק את תסכוליהם, תוך השמעת ביטויים קשים מאוד על הממשלה, על המדינה, על הצבא, על מערכת המשפט ועוד. מבט זה עלול לזרוע ייאוש, או להביא למסקנות קשות בדבר תפקידנו כעת, ובדבר יחסינו לעם ולמדינה בפרט. תפקיד המחנכים בעניין זה הוא כפול. מחד, לגלות שותפות של אמת בכאב ובצער על נקודות החושך. מאידך, לסייע בבניית מבט רחב וכולל, היודע לזהות גם את האורות הרבים המקיפים את חייו. רק מבט מפוכח זה יאפשר בחינה שקולה של אתגרי דורנו, ויקדם הכרעות בונות בדבר תפקידנו התורני בשנים הקרובות.

3. יש לנו אהבה: הקו המרכזי שהוביל את אנשי גוש קטיף זכה להיקרא: "יש לנו אהבה והיא תנצח". מאבק נחוש בעד ההתיישבות וכל המקופל בה, תוך אהבה לעם ורצון להתחבר אליו. מראש נקבע שאין אפשרות לנצח את המדינה בכוח הזרוע ושלא ניתן לחזק את אחיזתנו בארץ על ידי אלימות בין יהודים. כעת, לאחר החורבן, יש לא מעט המותחים ביקורת קשה על קו זה. לדעתם, צריך היה לנקוט בקו אקטיביסטי-כוחני, על מנת ליצור מאזן אימה. מבט זה מביא אותם לבקר בחריפות את החלטות העבר, ובעיקר להסיק מסקנות לגבי אופי פועלם בעתיד. על המחנכים לקיים בירור רחב סביב שאלות עקרוניות הקשורות לאופי המאבק בתוך עם ישראל. האם אנו רוצים להכריעו או לחזקו? שורש השאלות אינו פוליטי אלא רוחני, וראוי ללבנו בהרחבה במשך שנת הלימודים הקרובה.

4. בעוון שנאת חנם חרב הבית: כישלון המערכה העכשווית הוליד תסכולים מובנים. בין השאר הוא יצר בדיקה מחדשת ביחס לשאלות יסוד רוחניות רבות. דיון זה מבורך, וראוי לבחון מחדש כל יסוד ועיקרון. אך זאת בתנאי מהותי, שהבחינה תיעשה בצורה עניינית ומכובדת, תוך שמבינים שגם חברים החושבים אחרת מתכוונים לשם שמים וחפצים בהצלחת פועלנו. לעתים מתברר שהתסכול והכאב כה גדולים, עד שיש צעירים הנגררים לעמדה שטחית הפוסלת את עצם הלגיטימיות של גישות אחרות,

ואף חושדת בכל מי שלא חושב כמוהם שכוונותיו אינן טהורות. עלינו לחזק את יכולת צעירינו לקיים בירור ענייני, ולסייע להם לבחור את דרכם תוך כבוד ויחס ענייני לבעלי דעות אחרות. בין השאר ראוי להדגיש להם שהשמעות וכינויים ("בכלל לא רצית להציל את הגוש" וכדו') מונעות דיון ענייני ובולמות כל סיכוי שדעתם תישמע.

5. עם הנצח לא מפחד מדרך ארוכה: מסתבר, שעם הנצח אין לו אלא דרך ארוכה. נדרשים אנו לסבלנות ואורך רוח נוכח קשיים ומפלות. שום מפעל משמעותי אינו נבנה בן רגע, כל שכן אומה השואפת לחזור לארצה ולעצמה אחרי אלפיים שנות גלות. הכאב על הכישלון הוא אמיתי, אך עלינו לתעל אותו להמשך מאמצי בנייה ועשייה, ולא להרשות לעצמנו ליפול לתהומות ייאוש. סוגיה זו היא סוגיה עקרונית בעולמנו הרוחני, ומצריכה בירור שיטתי ומחדש עם תלמידינו. איך מתמודד יהודי עם כישלון? מה עושים כשלא מצליחים? ועוד.

6. מדבר שקר תרחק: ישנם צעירים ששיקרו במעבר כיסופים בכדי להיכנס לגוש קטיף. לעתים הם ראו מבוגרים ובעלי תפקיד עושים כנ"ל. מידות האמת והיושר זקוקות לשיקום. ראוי לבחון יחד אתם את הרקע לאירועים שבהם אנשים לא דיברו אמת. בראייה לאחור, היכן שהדבר היה לא מוצדק, יש להודות בכך ולקבל על עצמנו לעתיד לנהוג אחרת. במקומות שהדבר היה מותר, יש להסביר מדוע במקרה חירום מותר לנהוג כך², וכיצד עלינו לשקם ולחזק את מידת האמת בחיי היומיום, כתשובת המשקל להפרה ההכרחית הזו.

7. כאב - אנושי?: בעת הגינותה, תיארה התקשורת בהרחבה את ה"דרמה האנושית" של סיפורי הקיץ - את הכאב האישי של המשפחה המפונה. היא אִפשרה (לפעמים) הזדהות עם הקושי הפרטי של המפונה. ראוי שנבחן עם תלמידינו את ה"סיפור" הזה. האם הקושי שלנו נובע רק מכאב אנושי ומהדהות חברתי? צריך יחד לרומם את המבט (גם) אל עבר המשמעויות הרוחניות והלאומיות הקשורות להתנתקות. אמנם דובר על דברים אלו בעבר, אך תיאורי התקשורת המרגשים, וקושיי הפליטים בהווה, מנציחים את הסיפור האנושי, ומסתירים את הדיון הערכי-לאומי החיוני.

8. מי לה' - אלי: אמנם פעלו למען הגוש או בתוכו אלפי בני נוער, אך מספרים יותר גדולים היו מנותקים מהעניין. נוער זה, החוזר לכיתה עם חוויות קיץ מהים ומהקניון, הוא חלק בלתי נפרד מתלמידינו, ויושב באותה כיתה, עם תלמידים מעורבים וסוערים. עלינו לפעול בכדי לחבר נוער יקר זה למישורים הלאומיים של חיינו. יתכן ועוצמת הסיפורים של חבריהם, ורצינות הדיונים בעקבות הקיץ, יסייעו לנו לצעוד צעד נוסף בחינוכם ה"כללי". כן צריך לזכור כל העת את הפער במעורבות ובציפיות שבין שתי הקבוצות שבאותה כיתה. יש לפתוח במפגשי "פנים אל פנים" בתוך הכיתה, בכדי להגביר הבנה ביניהם.

ד. במבט רוחני

כאמור לעיל, באנו במאמר זה לסקור לרוחב מסרים שאותם ראוי לחזק בתקופה הקרובה. זאת מתוך הנחה שהאתגרים הרוחניים הניצבים בפנינו יחסית ברורים. נסתפק אפוא, ברישום קצר של ראשי פרקים עיקריים בדבר חלק מהאתגרים הרוחניים שצריכים להתלבן ולהיבנות מחדש, בעומק וברוחב חדשים.

2. "עת לעשות לה' הפרו תורתך". ובדומה לעובדה שיש מקום לשנות מהאמת מפני השלום. אין הדבר נובע מזלזול במידת האמת, אלא מערך חיוני אחר, ומהכלים שחז"ל נתנו לנו בכדי לאזן בין ערכי הנצח השונים.

1. **במעגל הלאומי: יחסנו למדינה ולצבא**, מעמדם הדתי ומידת השותפות שלנו בהם³.
2. **במעגל ה"דתי": כוחה של תפילה** (כל כך הרבה תפילות אשר נאמרו מעומק הלב. בכי וזעקה שלא רואים אפילו ביום כיפור בניעילה. לאן הכול הלך?). **צדיק ורע לו** (למה?! ציבור כל כך איכותי וישר, עמל כפיים ומרבה בחסדים. איה הצדק?). **אמונה וביטחון** (היו לא תהיה?!). **אמונת חכמים**.
3. **במעגל הרבני**: מה תפקידם של רבנים במערכות מעשיות? מה לעשות כשיש ביניהם מחלוקות?

ה. נושאים נוספים

בנוסף לנושאים המרכזיים שפורטו לעיל, ישנם עוד נושאים רבים, אשר ראוי להעמיק בהם בשנה הקרובה. נדגים שניים מהם:

1. **"מאמין וזרע" או 'מאמין וחוסך'?** עד כמה צריכה התקווה לנס להשפיע על פעילות מעשית וריאלית? האם מי שזרע שבועיים לפני הגירוש ביטא אמונה גדולה, או שהוא בזבז לריק כסף שהיה יכול לסייע למגורשים? כיצד אנו מתייחסים לאלפי אנשים שתרמו מיליוני שקלים למען המשך זריעה גם אחרי מיצוי כל התהליכים הפוליטיים⁴?
2. **טלאי כתום**: האם מותר לומר שתמונות מסוימות מזכירות לי את השואה? האם מותר לומר שאנשי ביטחון לבושי שחור, הגוררים יהודים עטורי תפילין מתוך בית כנסת מזכירים תמונות מלפני שישים שנה? מצד אחד, אלו חיילים יהודים, אחי בני עמי, והרי אין מדובר במסע אל המוות. אך האם יש "צד שני" לסוגיא? דיון זה מצריך להעמיק בהבנת השואה מצד אחד, ובמשמעות ההקבלות מצד שני⁵.

רשימת הנושאים שבהם ראוי לעיין יחדיו עם תלמידינו במשך השנה הקרובה - ארוכה היא, וראוי להרכיבה יחד עם התלמידים.

3. סוגיא רחבה זו גוררת עמה סוגיות משנה. למשל: גם מי שרוצה לחזק את מדינת ישראל הנוכחית (לעומת הרוצים להחליפה) עדיין נדרש לשאלה אם לחזקה על ידי חיזוק מעורבותנו בה, או על ידי התכנסות וצמצום ("זימני") של ההשתלבות בה. מאידך, גם הטוען שצריך להמשיך לגלות מעורבות במדינה, עדיין אינו בהכרח רואה בה את ראשית צמיחת הגאולה, ועוד.
4. רבים זרעו ממניעים אחרים, חלקם פסיכולוגיים וחלקם תורניים. במישור הפסיכולוגי, חשו שיש כאן קרב על תודעת הקהל. נוכח הרצון לשבור את רוח המתישבים מראש, ולהצהיר מההתחלה ש"רכבת ההתנתקות כבר יצאה" היה רצון להקרין ביטחון ועוצמה של המשכיות. במישור התורני, ראוי להדגיש שנטיעה בפרט, וחקלאות בכלל, אלו מצוות חשובות ולא רק מקור לפרנסה. ברם, גם המנמק כך את המשך השתילה, אינו פטור מהדיון הרוחני העקרוני בדבר השאלה כמה סומכים על נס בעת קבלת הכרעות מעשיות.
5. בעקבות ענידת טלאי כתום, קיבלה הכנסת תיקון לחוק העונשים, וזה לשונו: "המשתמש בסמלים ודימויים של שואת היהודים שלא לצורכי לימוד והנצחה, דינו קנס". בין הנימוקים: "שימוש כזה פוגע ברגשותיהם של ניצולי השואה ומשפחותיהם, מוזיל ושוחק את זיכרון השואה". ראוי לקיים דיון על תיקון זה. האם יש כאן סתימת פיות, בעת שיש ניצולי שואה שרגשותיהם נפגעים דווקא ממה שנעשה ליהודים על ידי בני עמם, או שמא יש כאן רגישות ראויה בסוגיא עדינה (מבחינה מתודתית, ניתן לפתוח את הנושא על ידי דיון ביחס לשימוש בטלאי כתום).

1. פעילויות מוצעות

ישנן פעילויות רבות שבהן ניתן לפתוח את השנה. בין השאר:

1. פינת זיכרון: יחד עם התלמידים, יש לתכנן מעין אנדרטה שתוצב בכניסה לבית הספר. מרכיביה יכולים לכלול: נר (או נרות כמספר הישובים שהורדו), שני פסוקים (אחד שמבטא עצב ואחד שמבטא אמונה), דגל גוש קטיף וכמה תמונות. במקביל, יוצב "לוח קיר" או "עיתון קיר" גדול, עם הכותרת: "הייתי, ראיתי, עשיתי" וכותרת משנית: "סיפורים אישיים מקיץ תשס"ה" - התלמידים (והמורים) מוזמנים לכתוב סיפורים קצרים שנחרטו בזיכרונם מהקיץ האחרון. על הקיר יכתבו התלמידים חוויות, דעות וכו'. לוח זה יוצב למשך שבועיים בערך. בהמשך, ניתן להחליפו בלוח קיר אחר, שכתרתו: "תפקידנו העיקרי בשנה הקרובה".

2. תיעוד: בעת אירוע רב משמעות, יש ערך רב ב"לספר את הסיפור". סיפורים אישיים הם חשובים למספר ולשומע כאחד. מומלץ להציב צוות צילום במקום מסוים. התלמידים (ואנשי הצוות) יוזמנו להיכנס, וכל אחד יתבקש לספר סיפור או שניים מהקיץ, אשר "חשוב שעם ישראל ידע וזיכור". כאמור, יש חשיבות בעצם סיפור האירוע ותיעודו. בעתיד, ניתן יהיה לעשות שימוש בחומרים שצולמו, החל מהפקת סרט וכלה בהקרנה רציפה של חלק מהסיפורים (בפינה בפרוזדור בהפסקות), במסגרת יום זיכרון וכדו'.

3. מרכז למידה: יש לשקול הקמה של מרכז למידה שיתמקד בתכנים הרוחניים השונים הניצבים כעת על סדר יומנו. כשמחנך ירגיש שהכיתה בשלה (רגשית ומעשית) הוא ייגש אתה למרכז הלמידה וכל תלמיד יבחר נושא תוכן שהוא רוצה להתעמק בו. יש מקום לשקול שילוב תלמידים בבחירת נושאי מרכז הלמידה ואף בהכנתו. עצם הקמת המרכז והפעלתו יהווה הדגמה כיצד מתרגמים אירוע ציבורי לבסיס ללימוד ערכי מעמיק (במקרה דנן - בכלים לא פורמליים).

2. לקראת סיום

1. "בקשו ענווה"

רבות דובר לאחרונה על כוח הנוער. לטעמי, כמות השבחים ועוצמתם עלולים ליצור נזק. ראשית, יש גם כמה מבוגרים שהתגייסו ופעלו, ובראשם תושבי היישובים עצמם. הם פעלו באהבה, עוצמה ואמונה עד בלי די. שנית, יש יותר ויותר דיווחים על ערעור סמכות הורית שנוצר בעקבות הקיץ. נערים שהפרו שוב ושוב את רצון הוריהם בעת פועלם למען ערכי אמת, אינם בהכרח מצליחים לתחם את ההתעלמות מרצון הוריהם רק לסוגיות אלו⁶.

בחברה בריאה, יש מקום לדו-שיח רחב עם הדור הצעיר, לדיון וליבון, החלפת דעות והקשבה. ברם, אחרי ככלות הכול, ההורים נותרים הורים וילדיהם ילדים. הביטויים ששמעתי ממורים בשבועות האחרונים, בסגנון "אני מרגיש קטן לעומת הנוער", ועוד⁷, אם יימשכו ללא הגבלה, עלולים לערער את

6. כמו כן, וללא קשר לרקע הערכי, עצם הזלזול המתמשך ביחס לרשויות החוק (משפט, משטרה וכו') עלול להביא לזלזול בסמכותם ובסמכויות נוספות גם בתחומים אחרים.

7. בצד אמירות מקבילות של הורים, כגון: "אסרתי על בתי לחסום כבישים, אך ממש הערצתי אותה על האומץ להתעלם ממני ולעשות את זה", ועוד.

הסדר שבו אבות מחנכים את בניהם⁸.
ראוי להזכיר לעצמנו ולילדינו, שכולנו "עבדא דקודשא בריך הוא". כולנו עושים את תפקידנו, ועלינו להמשיך לפעול, מתוך ענווה גדולה, למען כל היקר לנו.

2. ממשיכים קדימה

תפקיד המחנך אינו רק לקיים בירורים רוחניים תוך רצון לכבות שריפות. בין השאר עליו לטפח את החינוך לאידיאלים. יש להקדיש מקום מרכזי לדיון ערכי, שינסה לברר את תפקידנו האישי והציבורי בשנים הקרובות. מה עלינו לעשות בכדי למנוע המשך גירוש של יהודים מיש"ע/בכדי לחזק את זהותה היהודית של המדינה/בכדי להגביר הבנה בין חלקי העם וכו'? מה המטרה המרכזית (מבין הני"ל) שעלינו להציב נגד עינינו, כנקודת מוצא לכל השאר? ככלל, אין מחלוקות רבות בתוך הציבור התורני בדבר שאיפותינו הסופיות. עיקר המחלוקת טמונה בשאלה כיצד להגיע לשם. דיון חיוני זה מחזק את מודעות הנוער לאחריותו להמשך בניין האומה. מתוך הדיון העקרוני, ראוי לבחון במיוחד את המשימות שבהן יכול הנוער להשתלב. מה תרומתנו העיקרית, כצעירים, להשגת אותן מטרות חיוניות? באיזה מישור עלינו לנסות ולגלות את אותן עוצמות שגילינו בחודשים האחרונים?

ח. הערת סיום

רבות מדגישים אנו לצעירינו את הצורך בסבלנות ואורך רוח ביחס לתהליך חזרתנו לציון. אנו מנסים לסייע להם לא להיות עכשוויסטים, ולדעת להתמודד עם אתגרים ארוכי טווח. השאלה היא אם נפנים בעצמנו מסר זה ביחס לתהליך החינוכי שאנו ניצבים בפניו.
בל נשלה את עצמנו. האתגרים החינוכיים הגדולים אשר ממתניים לנו בשנה הקרובה, לא יקבלו מענה על ידי שיחה חד פעמית, ואף לא על ידי סמינריון ייחודי. אנו נקראים לעבודה ארוכת טווח ושיטתית. לרצף מתמשך של פעילויות מגוונות, אשר ישתרעו על פני השנה כולה. יחד, נעמיק בע"ה את משנתנו ונחזק את עולמנו החינוכי.

מי ייתן ושנת הבירורים שאנו בפתחה, תוסיף קומה בחינוך ילדינו ועצמנו ותחזק את כולנו לקראת המשך בניין אריאל.

8. ראוי להעיר כאן הערה עקרונית. בשנים האחרונות גברה מאוד המודעות בדבר הצורך לחזק את התא המשפחתי על ידי העמקת הזוגיות. כמדומני שכעת עלה על סדר יומנו נדבך נוסף בחוסן המשפחתי, והוא מערכת היחסים בין הורים לילדיהם המתבגרים. לפני כמה עשרות שנים התנהגו חלק מהבתים שלנו בקיצוניות שמרנית של גישה יחסית פטרנליסטית. בשנים האחרונות גוברת רוחות הדמוקרטיה גם במוסדות החינוך שלנו וגם בתוך הבתים. הגישה (בין הורים לילדיהם) נעשית יותר ויותר שוויונית (גם בהשפעת תרבות המערב!). הקיץ הגענו לשיא הנגדי, עת רבים בתוכנו כבר אינם מדברים על מבנה שוויוני, אלא על מצב רצוי (!) שבו הנוער מוביל ומנהיג את דור ההורים! ראוי כעת לבחון, יחד עם צעירינו, את הסוגיא כולה, ולחתור יחדיו לאיזון בריא של הקצוות.
"רוח הנוערים הסוער", המתעורר בעז ובגבורה, עם רוח הזקנה המסודר, המלא כובד ראש וזהירות, יחד מתאגדים לאגודה לפעול פעולתם בחיים, הרוחניים והגשמיים, להחיש ישועה, ולהיעשות בסיס לצמח ה', עריכת נר לבן ישי משיח ה'..." (אוה"ק ג, שס).